

MEGFIGYELŐK ROVATA

ESZLELŐK	VIZU.	FOTÓ	MŰSZER/EK/	MODSZER/EK/
Berczik Péter /Csap, USSR/	7	--	6,0L 16T	pr, v
Czimbalmos László /Satu Mare, R/	20	--	5,0L	pr
Csiba Márton /Dunaújváros/	7	--	8,0L	tá
Farkas Ernő /Budapest/	--	4	15MC 8,0L	f
Fazakas József /Budapest/	6	--	15,0T	v, r
Iskum József /Budapest/	6	3	6,3L	v,pr,f,tá
Kocsis Antal /Balatonkenese/	2	--	15T 7x50B	v
Kren, Gustav /Zagreb, YU/	13	--	13,0L	pr
Mogyorósi Imre /Budakeszi/	--	2	11,0L	f
Póczek Antal /Nádasd/	2	--	4,0L	v, r
Ravasz Bálint /Gyopáros-fürdő/	2	--	5,0L	pr, r
Schmidt Zoltán /Békés/	1	--	3,0L	v

Szeptemberben 12 észlelő 66 vizuális és 9 fotografikus megfigyelést végzett.

Észlelések száma: 75

észlelt AA-k száma: 275

MDF: 13,75

észlelési napok: 20

Fáklya-MDF: 8,45

A NAPAKTIVITÁS 1981 SZEPTEMBERÉBEN

Első pillantásra szembetűnő a magas MDF-szám, ami messze kiemelkedik a 21. napfoltciklus eddigi értékei közül. Fantasztikus volt az aktivitás, a Nap felszíne szinte mindig teljes szélességében foltos volt. Még kis műszerekkel is 10 körüli az MDF, ami azt bizonyítja, hogy túlnyomórészt nagy méretű csoportok keletkeztek. Kevés számú viszont a részletrajz és a fotó is. Ezért a belső szerkezeti fejlődésekről nem tudunk folyamatos áttekintést nyerni. A maximális csoportszám 7-8 -án

volt, 17-18 AA-val. A fáklyás területek száma ekkor szintén elérte a 15-öt. Ebben a hónapban feltűnően sok volt az A és B típusú AA, amelyek kis műszerekkel nem voltak láthatók, de nagyobbakkal már igen megemelték az MDF-t.

Szeptember 1-én volt a CM-on a déli féltekén egy D típusú AA. 2-án kettéválik - köztük üres a fotoszféra - egy I és H típusú AA-ra. Az utóbbi lassan változik, nyugati felében "V" alakú U, keleti PU-ja szakadozott pórusokkal teli. 3-án az U megváltozik, háromfelé szakad. Az északit két kontrasztos, fényes hid szeli át. Ugy hatnak mint az ivfény. Hasonló hidak, egyenesek és elágazók szövik át a PU-t is. Átmérője 36 600 km. 7-én nyugszik. Ezen a napon a délkeleti negyedben 9 /A,C,I típusú/ AA tömörül, 22-én tér vissza -12° -on.

Kb. 1-én kelt -10° és -15° -on egymáshoz közel két AA, melyek 3-án H típusúak voltak. Az első "S" alakú, a karok végében egy-egy U-val. A másik szép kerek, többtagú U-val. /4900, illetve 24 500 km átmérőkkel/ 6-7-én az "S" alakú AA kiegyenesedett, két fő U-val, szabálytalan PU-val körülvéve, s igen sok pórussal. A másik AA körül is pórusok alakultak ki. 8-án az első AA széttartó mozgást végez, négy centruma van, a pórusok száma csökkent, hossza 85 000 km. A második AA keleti csücskén foltkidobódás /osztódás/ zajlik. 9-én az első AA ismét felveszi az "S" alakot, de ellentétesen tekeredve, két végén kettős U-val, körülötte kisebb foltok, pórusok. A második U-ról levált az előző napi kis folt, s követi azt. Kb. 11-én nyugszanak, 18-án visszatérnek.

4-én kelt $+11^{\circ}$ -on egy nagy csoport. 6-án E típusú, 7-én három fő folt alkotja: egy vezető; a követő "függőleges" három folt /mintha egyből osztódnának/; ezt pedig kis foltok uszálya követi. Egy I típusú AA az északi szomszédságban kíséri! A "függőleges" foltok két erősebb U-ja Waldmeier-féle vörös umbra effektust mutat. Egyiknek a közepe, a másiknak a széle és két kis öböl vörös. Narancs szűrővel világosabb az U-nál; zöld szűrővel is vörös volt /Iskum J./. 8-án az első U csücske vörös, és az előző napi közepe továbbra is az, bár az U-szerkezet más. Az összkép nem változott. Az AA hossza ekkor 220 000 km, U-száma 107. 9-én csökken az U-k száma, a

PU-k szabályosodnak. 10-én halad át a CM-on. 13-ig nem változik alakja, 15-16-án /utóbbin nyugszik/ a peremi torzítás miatt csak szabálytalan folthalmaznak tűnik. Nem tér vissza.

Kb. 10-én kel +15°-on egy D típusú AA, szabályos vezető, s osztódó követő folttal, körülöttük 16 elszórt pórus. 13-án a követő folt kettévált, az egyik U-ja megduplázódott, a másik PU-ja eltűnt, s mögöttük új foltocska alakult. A vezető folt PU-ja kelet felé kiterjed, s a fő U mellett két párhuzamos, enyhén vöröses U-szál alakul ki. 15-én a követő folt elszórt U-PU területű, míg a vezető tovább terjeszkedik kelet felé.

Ugyancsak 15-re, az AA-tól északra 3°-kal új, D típusú AA fejlődött ki, hasonló méretekkel. Tengelye 24°-ot zár be az egyenlítővel, s a követő folt van északabbra. Igen rövid idő /csupán 48 óra/ alatt fejlődött ki a "semmből". 16-án haladnak át a CM-on. 18-án a déli AA vezetője egy két U-jú folt, míg a követője kettévált, összetett szerkezetű, a másik AA csak C típusú lett. 21-én a déli AA G típusú, míg a másik H típusúra bomlott.

Mögöttük 10°-kal, + 18°-on egy /19-én keletkezett/ B típusú AA-ból kialakult D típusú AA látható. E három AA 22-én nyugszik.

Közben visszatért az 1-én kelt AA, most -8°-on, D típusúként. 18-20-án C típusú, 23-24-én I típusú, 22-én az U-PU határon két fényes "tojás" van /Farkas E./. 28-án így nyugszik.

22-én kel -12°-on két I típusú AA. 25-ig változás nincs. Ekkor köztük kibújik egy pórus. 26-án a pórus összeolvad egy B típusú halmazal /-5°/ 27-28-án vannak a CM-on, a pórushalmaz csökken. Több adat nincs róluk.

26-án keletkezik +7°-on egy C típusú AA, sok pórussal, a követő a PU-s. 27-én a vezető egy nagyobb, szabályos folt, míg a követő folt három részből áll, Δ alakban. 28-án azonos a kép.